

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان

معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)

دانشکده پزشکی (گروه پزشکی اجتماعی و اپیدمیولوژی و آمار زیستی)

دفتر توسعه آموزش علوم پزشکی دانشکده پزشکی

طرح درس

نام درس :	روش تحقیق و پزشکی مبتنی بر شواهد	تعداد و نوع واحد:	۱ واحد نظری/عملی	رشته تحصیلی:	پزشکی
سال تحصیلی :	مدرس:	دکتر محسن رضاییان، دکتر رضا وزیری نژاد ، دکتر پروین خلیلی	مقطع تحصیلی دانشجویان:	دکتر	
مدت زمان ارائه درس:	۱۷ ساعت	نیمسال تحصیلی:	محل برگزاری:	دانشکده پزشکی	شماره درس:
آمار زیستی				پیشنیاز:	اصول اپیدمیولوژی و

اهداف کلی: در این درس دانشجو نحوه انجام تحقیق، جستجوی مقالات و روشهای پزشکی مبتنی بر شواهد شامل نقد شواهد را می آموزد.

اهداف جزئی و رفتاری:

دانشجو باید:

۱. چهارچوب یک پروپوزال پژوهشی را شرح دهد.
۲. یک پروپوزال پژوهشی با تمام مراحل آن را تهیه نماید.
۳. جستجوی منابع الکترونیکی مربوط به پزشکی و سلامت را انجام دهد.
۴. چهار رچوب و شیوه کلی نگارش یک مقاله علمی را شرح دهد اهمیت و جایگاه پزشکی مبتنی بر شواهد را شرح دهد.
۵. بتواند پرسش های بالینی و سایر پرسش های مرتبط با سلامت را به یک پرسش قابل جستجو و فرموله تبدیل کند.
۶. جستجوی شواهد را بر اساس پرسش فرموله انجام دهد. بتواند چند مقاله پزشکی را از نظر آماری و روش تحقیق بررسی کرده و نقد نماید.
۷. اصول اخلاق در پژوهش را بداند و بتواند آنها را در تحقیق به کار بندد.

ردیف	ردیف	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی یادگیری*	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه ارزشیابی**
1		آشنایی با مفاهیم، تعاریف و ضرورت نیاز به تحقیق	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- مفاهیم تحقیق در سیستمهای بهداشتی را توضیح دهد. ۲- اهمیت تحقیق در سیستم های بهداشتی را توضیح دهد. ۳- هدف از تحقیق در سیستمهای بهداشتی را توضیح دهد ۴- حیطه های تحقیق در سیستم های بهداشتی را نام ببرد. ۵- معیارهای اصلی تحقیق در سیستم های بهداشتی را نام ببرد		سخنرانی، پرسش و پاسخ کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور		1:30		مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی
۲		آشنایی با اصول پزشکی مبتنی بر شواهد	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- پزشکی مبتنی بر شواهد را تعریف کند. ۲- ضرورت و نیاز پزشکی مبتنی بر شواهد را توضیح دهد ۳- موانع به کارگیری پزشکی مبتنی بر شواهد را توضیح دهد. ۴- قادر به تنظیم سؤال بالینی قابل جستجو باشد .		سخنرانی، پرسش و پاسخ کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور		1:30	مروری بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی

۳	آشنایی با پایگاه اطلاعاتی کاکرین (cochrane library)	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- پایگاه اطلاعاتی کاکرین و کاربردهای آن را را بشناسد. ۲- نحوه استفاده از پایگاه اطلاعاتی کاکرین را بداند.	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مرور ی بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی
۴	آشنایی با طرح تحقیقاتی (انتخاب موضوع، نگارش عنوان مناسب، و بیان مسئله مناسب)	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- اجزا و چارچوب تدوین طرح تحقیقاتی را بداند. ۲- برای یک معضل بهداشتی عنوان پیشنهادی ارائه نماید. ۳- معیارهای اصلی برای انتخاب یک طرح را نام ببرد. ۴- روش نگارش بیان مسئله را بداند	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مرور ی بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی

۵	آشنایی با بررسی متون که در ارتباط با موضوع تحقیق است	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- فواید بررسی متون را بداند. ۲- کلمات کلیدی یک عنوان پژوهشی را استخراج نماید. ۳- موتورهای جستجوگر معتبر و علمی را بداند. ۴- نحوه جستجوی یک عنوان را در اینترنت نشان دهد. ۵- مدارک معتبر را از مدارک غیر معتبر تمیز دهد	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مرور بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی
۶	آشنایی با جستجوی الکترونیک منابع پزشکی	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- واژه جستجو را تعریف کرده و انواع آن را نام ببرد. ۲- انواع منابع پژوهشی (روبنایی) و منابع بنیادی را نام ببرد . ۳- بانک های اطلاعاتی مهم در زمینه پزشکی (اسکوپوس، پابمد، گوگل اسکولار و) را نام ببرد. ۴- با تکنیکهای جستجو در بانک های اطلاعاتی مهم (عملگرها، تگها و سایر موارد) آشنا شود و توانایی انجام جستجو در این بانک ها را داشته باشد.	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مرور بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی

۷		آشنایی با نرم افزار مدیریت منابع	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- با محیط کلی نرم افزار مدیریت منابع (اندنوت) آشنا گردد. ۲- نحوه ورود منابع به نرم افزار را شرح دهد. ۳- انواع روش های رفرنس نویسی را نام ببرد و تفاوت بین آنها را شرح دهد. ۴- نحوه ورود منابع را از نرم افزار به فایل طرح تحقیقات شرح دهد.	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مرور بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی	
۸		آشنایی با تنظیم اهداف، فرضیات یا سوالات پژوهشی	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- نحوه نگارش اهداف کلی و اختصاصی را بداند. ۲- نحوه نگارش اهداف کاربردی را بداند. ۳- نحوه تنظیم فرضیه های تحقیق را توضیح دهد. ۴- نحوه تنظیم سوالات تحقیق را بیان دارد	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مرور بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی	

۹		آشنایی با تعریف متغیرها، شیوه های بیان و سنجش آن	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- متغیرهای موجود در یک طرح تحقیقاتی را اعلام دارد. ۲- تفاوت متغیرهای وابسته و مستقل را نشان دهد. ۳- روش های سنجش متغیرها را بداند. ۴- انواع متغیرها را بر اساس نقش و ماهیت آن تعریف نماید		سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مروری بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی
۱۰		آشنایی با انتخاب روش جمع آوری اطلاعات، نحوه تعیین روایی و پایایی آنها	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- روشهای جمع آوری داده ها را توضیح دهد. ۲- روایی و پایایی پرسشنامه را بداند. ۳- اصول طراحی پرسشنامه را نشان دهد. ۴- تفاوت مصاحبه سازمان یافته و سازمان نیافته را بداند.		سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مروری بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی

۱۱		آشنایی با مفاهیم محیط، جامعه، نمونه پژوهش و روش های نمونه گیری	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- مفاهیم محیط، جامعه، نمونه پژوهش را توضیح دهند. ۲- روش های مرسوم نمونه گیری را در مطالعات بدانند. ۳- انواع روش های نمونه گیری احتمالی را بیان نمایند. ۴- انواع روش های نمونه گیری غیر احتمالی را توضیح دهند. ۵- قادر باشد مفهوم حجم نمونه و عوامل موثر بر آنرا بشناسد ۶- از روشهای پایه تعیین حجم نمونه مطلع باشد ۷- چگونگی برآورد حجم نمونه را بیان کنند.		سخنرانی، پرسش و پاسخ کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مروری بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی
----	--	--	---	--	---	------	-------------------	---------------------------------

۱۲	آشنایی با انواع مطالعات	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- انواع مطالعات توصیفی و تحلیلی و کاربرد آنها را نام ببرد. ۲- تفاوت اساسی بین انواع مطالعات را ذکر کند. ۳- با توجه به موضوع پژوهش یک مطالعه طراحی نماید.	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مروری بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی
۱۳	آشنایی با روش های آماری در پژوهش، تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- نقش آمار توصیفی در پژوهش های بهداشتی را بداند. ۲- نقش آمار تحلیلی در پژوهش های بهداشتی را بداند. ۳- نحوه کار با نرم افزار آماری را نشان دهد. ۴- نحوه کدگذاری و ورود داده ها را نشان دهد.	سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مروری بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی

مرحله ای، آزمون پایانی یا تراکمی	مروری بر جلسه قبل	1:30	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	سخنرانی، پرسش و پاسخ	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- مطالعات نیازمند اخذ مجوز از مراکز ذیصلاح را بداند. ۲- نحوه کسب رضایت آگاهانه و داوطلبانه را توضیح دهد. ۳- تحقق محرمانه نگهداشتن اطلاعات به دست آمده را بداند. ۴- اصول اساسی ملاحظات اخلاقی را در پژوهشی پیشنهادی ارائه نماید. ۵- نحوه پر کردن جدول گانت را بیان کند. ۶- زمان بندی لازم برای مراحل پژوهش را بداند. ۷- تخصیص بودجه و پر کردن جدول هزینه های طرح را بیاموزد.	آشنایی با ملاحظات اخلاقی در پژوهش آشنایی با جدول گانت و منابع و بودجه های لازم	۱۴
----------------------------------	-------------------	------	--------------------------	----------------------	---	--	----

۱۵		آشنایی با مقاله نویسی	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : نحوه شناسایی مجلات معتبر را بداند. نحوه نگارش خلاصه مقاله را بداند. ساختار اساسی یک مقاله را شرح دهد. انواع روش های متداول رفرنس نویسی در مقالات را بداند.		سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مروری بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی
۱۶		ارزیابی نقادانه شواهد	انتظار می رود که دانشجو بتواند در پایان درس : ۱- با روشهای نقد مقالات و ابزار نقد مقالات آشنا شوند ۲- چند مقاله پزشکی را از نظر روش تحقیق و نحوه تدوین بررسی کرده و نقد نماید		سخنرانی، پرسش و پاسخ	کامپیوتر ، ویدئو پرژکتور	1:30	مروری بر جلسه قبل	مرحله ای،آزمون پایانی یا تراکمی

* روش یاددهی – یادگیری میتواند شامل: سخنرانی، مباحثهای – گروهی کوچک، نمایشی – حل مسئله – پرسش و پاسخ – گردش علمی، آزمایشی

** آزمونها بر اساس اهداف میتوانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحلهای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.

